

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIETUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

XVIII. ÉVF. 1917 2. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA
A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 4 korona.

Megjelenik minden hó elején.

Stephanum nyomda r. s

VIRGO IT'SUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPRITUS CONTRIBULATUS

ELECTORUM CONSERVASTI. CULJUS NON SUM DIGNUS.

FLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPULO TUO.

Központi oltáregyesületi érem.

*Hivatalos oltáregyesületi érem. Kapható: Oltáregyesületi iroda.
Budapest IX., Üllői-ut 77.*

Egy darab ára háborús fémből 1.20 korona.
« « « oxidált kivitelben 3.— «

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 41. szám

a legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb
egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 167—34.

ÖRÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Dr. Wéber Pál*: A szentségi Jézus szenvedése a világháborúban. — *Dr. Tiefenthaler József*: A keresztyén szymbolika. — *Baum Mária*: Megtaláltam. — *Blaskó Mária*: Szentek lélektana. — *Kislaky Szilárd*: Az örökmécs lángjánál. — *Csányi E. Medárd*: Bözsike. — *H. R.*: Germánia docet. — *Kozelka Jenő*: Megújulnak Benne mindenek. — Irodalom. — Oltáregyleti élet. — Kimutatás.

A szentségi Jézus szenvedése a világháborúban.

AFARSANG három utolsó napján, hamvazó szerdát megelőző három napon át szentségimádással sietünk az eucharisztikus Jézus kien-gesztelésére. Nemcsak a háború borzalmasságai jutnak eszünkbe, melyek-nek végelemzésben szintén a földön élő emberek az okozói, hanem arra a sok bántódásra is gondolunk, mely a világot ért nehéz megpróbálta-sok hosszára nyúlt napjai dacára kijutott Üdvöztönknek. Lakásainkat elhagyva menekültünk Erdélyből, midőn az áruló románok betörték. És a világháború három esztendeje alatt a háborús sikerek és sikertelensé-gek sokakat kényszerítettek a menekülésre, otthonuk elhagyására. Sajnos, hogy sok templomban is kialudt az öröklámpa, sötétségével jelezve, hogy a kenyér színében nincs jelen az Úr, mintha elmenekült volna, mint egy-kor Heródes idejében, az emberi gonoszság elől, mely sokszor Istenházát sem kimélte a világháborúban, sőt azt megrabolta, megszentéstelenítette, az oltárokat feldúlta, ágyúk elhelyezésére használta stb. De nemcsak a harcterek körzetében lettek üresek a templomok, vagy dültek romokba, vagy lettek az emberi gonoszság tárgyai. Még a bűnös, vén Európa földjét testvérek vére öntözte, a háború viharos szele végigszáguldott az egész világon. Más világrészek földje is megmozdult az emberi gonosz-ság zajától: a missziósterületek templomai is elárvultak, hadba cipelték az elhagyott népek papjait, következőleg nem volt, ki az istentiszteleteket tartsa és a templomok Eucharistia nélkül maradtak. Nagy bűne marad Európának, hogy a világháború földidézésével Isten országának még a háborútól távoleső világrészeken is oly sokat ártott.

Amikor három évnek borzalmas történetét átgondoljuk, valóban azt kell mondanunk, hogy ez az Istentől elfordult gonosz ember dühöngése volt. Vértfagyasztó jelenetek nemcsak a harctereken játszódtak le, hanem

más, messzelevő országokban is. Elsősorban Mexikóra **gondolunk**, mely 1914 óta a polgárháború színhelye. Hallatlanok azok a **kegyetlenkedések**, melyekkel a forradalmárok a katolikus egyház kiirtására **iparkodtak**. Megborzadunk, mikor a számtalan szentségtörésre **gondolunk**. **Álljon** itt bemutatónak néhány eset, melyek nem nagyfások, hanem a történetek hű leírása.

A santillói jezsuiták kápolnáját táncteremmé alacsonyították le. Ugyanez a sors ért sok más templomot. Az oltárookra a szentképek helyébe ledér nőket állítottak és szent, liturgikus öltönyöket aggatva magukra, táncoltak a templomokban. Egyházi ruhákat sok helyen az utcákon lótarakóknak használtak. Mexikó kathedrálisát szabadkőműves páholyá avatták, egy másiktól színházat csináltak. S. Juan del Rioban addig lövöldöztek egy fészületre, míg le nem hullott a földre. Egyik kolostorban pedig magára a tabernakulumra lövöldöztek, míg az szét nem rombolódott; azután kivették az áldoztató kelyhet és a szent ostyákat a földre dobálták. Santa Rosában, hol épen szentségimádás volt, a kitett Oltáriszentséget lelőtték és a szent ostyákat lovaiknak adták ededelül. A szentségeket semmi körülmények között nem volt szabad kiszolgáltatni. A harangozást is betiltották. A katolikus papok elfogatására kiadott parancsot Guadalajarában oly gyorsan hajtották végre, hogy ezeknek már nem volt idejük az Oltáriszentséget biztonságba hozni. Ekkor több **buzgó hölgy** a parancsnoktól engedelmet kért, hogy a Oltáriszentséget elvihessék. Kérésüket megtagadták. Erre a nők kijelentették, hogy a szent edényeket a szentségrablóknak hagyják. Így is a hölgyek mellé fegyveres katonaságot adták, hogy a szent edényeket a nők el ne vihessék. Amikor a nők szétszórták a különböző templomokba, sok helyen a forradalmárok azokba már behatoltak lovaikkal. Egyik templomba a hölgyek már későn érkeztek; az istentelenek már feltörték a tabernakulumot, a szent edényeket elrabolták és a szent ostyákat a köpésektől bemocskított padlóra szórták; onnan szedték föl a jámbor nők könnyek között.

A sok üldöztetést és szenvedést látva, melyben az Úr Jézusnak része volt, joggal mondhatjuk, hogy a gonoszság tartotta e földön diadalútját. Míg itthon Európában a gonoszság volt az, mely kényszerítette a békét szerető népeket, hogy hazájuk és otthonuk védelmére fegyvert ragadjanak, ugyancsak a gonoszság üzent hadat az Úr Jézus országának Mexikóban, majd Franciaországban, hol hadügyminiszteri rendelet tiltotta istentiszteletek tartását és kápolnák berendezését a hadikórházakban. Pedig, pedig... kihez fordulhatna a beteg vigasztalást kérni, ha nem volna Oltáriszentség?! Hová menne a hadba induló katonai erőt, bizalmat, bátorságot meríteni, ha nem volna Oltáriszentség?! Hol találnának megnyugvást a harcolók hátramaradottai, ha nem volna Oltáriszentség?!

117 ; «És meggyógyított mindenkit.» (Luc. 6. c.)

Hová sietnének az elesett hősök özvegyei, árvái, szülei, ha nem volna Oltáriszentség?! És Istenben boldogult uralkodónk, I. Ferenc József vezethette volna-e népeit olyan nyugodt lelkiismerettel e borzasztó háborúba, ha döntő lépését és elhatározását meg nem beszélhette volna buzgó imádságba merülve az Oltáriszentségben rejtőzködő, de valósággal jelenlevő isteni Üdvözítővel?! Ó méltán mondhatjuk az evangéliumi ifjúval: itt van a mi «jó Mesterünk».

Ennek a jó Mesternek leereszkedése, önmegalázkodása, szeretete találkozott az emberek részéről oly nagy hálatlansággal, sőt üldöztetéssel. Amint engedelmisségét a feltámadás dicsőségével jutalmazta meg a mennyei Atya, az emberek részéről is méltányos volna állandó hálájukkal, imádságukkal megjutalmazni az Urat az ő végtelen nagy szeretetért, leereszkedésért, jóságáért, melyet tanúsít az Oltáriszentségben. Hiszen maga szent Pál biztosít minket, hogy az Üdvözítő jelen van az Oltáriszentségben és kimondhatatlan, leírhatatlan, az emberi képzeletet és gondolkodást felülmúló sóhajtásokkal, a legjobb testvér részvételével állandóan könyörög, esedezik érettünk. Nem panaszkodhatna-e az Úr velünk szemben is, mint a meggyógyított, de hálatlan kilenc bélpoklossal szemben: Nemde mindnyájatokkal jót tettem? Mindnyájatokért folyton kértem és kérem a mennyei Atyát? Hát hol vagytok? Nemcsak üresek sokszor a templom padsorai, nemcsak részvétlenül, tiszteletlenül haladtok el templomaim mellett, hanem még üldöztök is?! Én népem, mit vétettem neked?!!

Elfeledtetés, üldöztetés volt osztályrésze az Üdvözítőnek földi életében. Ugyancsak nemtörődömség, hálatlanság, méltatlanság veszi körül szentségi eucharisztikus életében. Az elfeledést szentséglátogatásokkal jóvátenni, az üldöztetésért, hálatlanságért szentségimádással az Urat kiengecseltetni legyen februári programunk. Sok okunk van Jézust fölkeresni, Őt megkérlelni, segítségét, bocsánatát kérni. Necsak nyelvünk, hanem szívünk, szeretetünk, bűnbánatunk, magatartásunk, életmódunk mondja és hirdesse: *Áldott legyen Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben!*

Dr. Wéber Pál.

A keresztény szymbolika.

II.

AKRESZTÉNY szymbolika otthona, igazi hazája a *legméltóságosabb Oltáriszentség*. Vannak emberek, kik csak a nagyot, a terjedelmest, az óriásit tudják csodálni. Pedig a kicsinyben mindig több a bámulatraméltó. Gondolj csak a méhre, vagy hangyára s velük szemben a sas-

keselyűre, vagy elefántra! A nagy természet mérhetetlen erői, melyek mellett az ember eltölpül, láthatatlan elemekben, azok rezgésében, vonzásában gyökereznek. S mintha a természettel kívánna harmóniába jutni a legméltóságosabb Oltáriszentség, amikor olyan igénytelen, egyszerű színeket, a kenyér és bor színét választja, hogy bennük mérhetetlen erők rejtőzzenek: Krisztus maga, istenségének és emberségének teljével, megváltói szeretetének ezer kincseivel. De *rejlík* a kenyér színében. «Imádlak, nagy Istenség — titkos mély szentség — leborulva», suttogja feléje az ősi magyar ének.

«A keresztfa rejté istenségedet,

Itt emberséged is elrejtkezdedt» (Adora te...);

«Amit látunk, csak mutatja,

Amit mutat, nem láthatja

Földön járó gyengeség». (Lauda Sion)

Ha nézem, ostyát látok; ha izlelem, a kenyér ízét érzem, pedig Jézus istenségének és megváltói szeretetének gazdag tárháza s kincsesbányája, de elrejtőzve, «in aenigmate — rejtélyesen» s csak a mennyei boldogságban látható «de facie ad faciem — színről színre». (1. Kor. 13, 12.)

Ha tehát a rajzoló művészet a legméltóságosabb Oltáriszentségről akar beszélni, akkor a — mondjuk — történelmi képeken kívül (utolsó vacsora, Emmausz, szentmise, áldoztatás) kizárólag a szymbolum az, amivel gondolatait, érzéseit, hitét tolmácsolni tudja. Ez a hit, érzés és gondolatvilág az Oltáriszentségről három nagy központ köré csoportosul, három bőséges forrásból táplálkozik.

Az első az *Oltáriszentség önmagában*. Itt a nagy szentségre nézve alapvető dogmatikai igazságok várnak megszólaltatásra, mindenekelőtt természetesen az Úr Jézus jelenléte, aminek kedves szymbolumai: a bárány, felhő a pusztában, frigysekreány, öröklámpa stb.

Alkalmasabbak a szymbolizálásra a második forrás igazságai: *a nagy szentség viszonya az emberhez*. Ez a viszony kettős: a lelki táplálék a szent áldozásban és a szentségben rejlő Isten imádása; mindkettő csodaszép szymbolumok nyelvén beszél hozzánk. Ilyenek: a bárány, mely az egiptomi csapás ellen védte a zsidókat s erősítette őket az útra, itt az Oltáriszentségben mint lelki táplálék véd a bűn ellen és erősít földi vándorlásunkban; pelikánmadár vérével eteti fiókáit; fakadó vízforrás; áldozati kenyerek (panes propositionis); majd a tömjénfűst, vagy tömjénoltár mint az imádás szymboluma; rézkigyó a pusztában stb.

Költői és rendkívüli hangulatos szymbolumok fakadnak a harmadik forrásból: *a lélek vágya, törtétese az isteni eledel után*. — Például: a szamariai asszony Jákob kútjánál; vagy még inkább a szarvas a hús forrásnál (zsoltárból véve); galambok kehely peremén, Rúth búzakarászokat szedve stb.

Külön fejezet az Oltáriszentség szymbolizálásának történetében a *katakombák* hitélete és művészi maradványai.¹ A Oltáriszentség rejtett valósága miatt már az őskeresztények is szymbolumokat használtak hitük, áhítatuk illusztrálására. S mivel az őskereszténység, főleg a katakombák idejének istentisztelete kizárólag az eucharisztikus lakoma, a napi mise és szent áldozás körül forgott, amit a profanizálástól való félelmükben vértanúi gonddal rejtegettek a «disciplina arcana»-val, nem csodálkozhatunk azon, ha a katakombák falai, kápolnái, sírűregei, kriptái a legcsodásabb s mélysegebb eucharisztikus szymbolumokkal telvék.

Leginkább szerették használni a *halat*. Görög nevének (ἰχθύς) egyes betűiben kezdőbetűit látták a következő hitvallomásnak: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó. Ezért már ennek a szónak pusztá felírása gazdag szymbolum, bár nem feltétlenül az eucharisztikus Jézust jelezte.

Annál inkább vonatkoztak a szentségi Jézusra a hal rajzolásai, melyeknek kivitele mindig táplálkozásra emlékeztetett: Krisztus vételére. A II. századbéli Luzina kriptában Rómában fenmaradt rajzon hal látható hátán kenyérral telt kosárral.

Ugyanott van még: kosár kenyérral s a kosár ritkás fonatán piros folyadékot tartalmazó üvegedény csillámlik át. Ez nyilvánvalóan az Oltáriszentség mindkét szín alatt. Pompás kép egy II. századbéli szentségi kápolnában a kenyérszaporítás a pusztában. Célja kifejezni a tömeg kielégítését. Hét kosár, két hal és három kenyér körül hét férfi látható, kik közül egyszerre többen nyúlnak az ételek után. Érdekes egy régi kép a VI. századból a Sant' Apollinare templomban Ravennában, amely az utolsó vacsorát ábrázolja olyképen, hogy az asztalon halak fekszenek, ahol a hal ismét görög neve révén az Eucharisziában rejlt Jézusra kíván emlékeztetni. Rendkívül kedves szymbolumok a Domitilla és Petrus Macellinus katakombák egy-egy *Istenbáránya*; amazon a báránypásztor botján tejes edénnyel, emennél pedig az edény a bárány hátán áll és gloriola övezi. Mély értelmük könnyen kivehető.

A katakombák szymbolumos művészete természetesen kezdetleges. Ezt eléggé megmagyarázzák azon idők szörnyű üldözései, a sötét földalatti keret és a természetadta ottani kedvezőtlen anyag, amelyen dolgoztak. Nem volt akkor idejük a keresztényeknek magukat művészi elmerülésnek átadni, de volt mélységes hitük, valójában éltek és haltak az Eucharisziáért és hála az isteni gondviselésnek, mely úgy akarta, hogy a hosszú évszázadokon át elfeledett, beomlott katakombák az utóbbi évtizedekben kiásva a maguk egyszerű freskóival, véseteivel égne-köldnek

¹ Dr. Wilpert: Die Malereien in den Katakomben; Corb. Wirz: die hl. Eucharistie u. ihre Verherrlichung in der Kunst.

hirdessék, hogy az őskereszténység mennyire hitte az Úr Jézus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben s mennyire törekedtek belőle lelküket táplálni.

A katakombák korának elmúltával az eucharisztikus szymbolika szűknek találta kereteit, bevonult a művészet minden ágába, poetikus szépségével és mélységes tanulságaival gazdagította a templomokat, szentségházakat, szentségi kápolnákat, kódexeket, sőt nem ritkán magánpalókat. Talán utolérhetetlen apotheozisát nyerte Raffael *Disputa* nevű világhírű freskójában a Vatikán Stanzái között. Egyszerű oltárlapon szentségmutatóban az Eucharisztia, az egész kép pedig egyrészt vitatkozó tudósaival, pápáival és egyházatyáival, másrészt a teljes Szentháromsággal, angyali karokkal és szentekkel kimondhatatlan harmóniában és művészettel fejezi ki a legméltóságosabb Oltáriszentség azon dicsőségét, hogy az egyház imádó hódolatának és a mennyország örömteljes bámulatának központja.

Végül az eucharisztikus szymbolika ezerszinű és felette didaktikus alkalmazást nyert a multban és nyer a jelenben s jövőben még inkább — az egyházi szerelvények és ruházatok ékítésénél.

Dr. Tiefenthaler József.

(Folytatjuk.)

MEGTALÁLTAM...

Valakit elhagytam magamtól
Egy sápadt, sötétlő alkonyon.
Kerestem arra, amerre jártam
S mivel a nagy-úton nem találtam,
Elindultam a kis soron.

Kerestem: szelid tüzek lángját
Fehér regéjű estelen,
Egyszerű élet boldogságát,
Amelynek fényét meg sem látják,
Vagy lenézi a sok esztelen.

Valakit elhagytam magamtól
Egy sápadt, sötétlő alkonyon
És most keresve, sirva járok
Hátha még egyszer rátalálok
Sok tövis közt a kis soron.

A kicsiny úton akit kerestem
— Nagy Isten! megtalálalak
S most fisztulva bűnbánat árán
Szivemben itt a fehér Bárány
És én, Jézusom áldalak.

Baum Mária.

☆☆☆☆ Szentek lélektana ☆☆☆☆

I. közlemény.

QIKOR az ember a felvirradó hajnal rózsapírját látja, vagy úszó fellegeket néz — vagy a csillagmécseket nézi őszi este — egy látható szépségben gyönyörködik és nem gondol a láthatatlan nagy valóságokra, melyek mint főséges természeti létezések és természeti törvények honolnak a rózsapír, úszó felhő és csillagfény rejtett lényegében.

Hasonló tünetet konstatálhatunk a lelki szépségeknek emberi megfigyelésében.

Mint legimpozánsabb lelki szépséget: a lelki szentséget veszem tárgyul, fölnyitva a szentek életének foliánsait.

Olvasok a betűk között a laikusnak gyermekszemeivel és úgy járok, mint a rózsapírral és csillagmécis fényekkel.

Azt látom meg, ami emberi szememnek legfeltűnőbb, emberi érzeikemnek legmegközelíthetőbb.

És itt kettő emelkedik ki lelkem előtt a szentek misztikus történetéből: a *külső* áldozat, melynek főséges betetőzése a *külső* vértanuság és az érzések tapasztalása alá eső *külső* csoda.

Úgy ismerem Jánost, a keresztelőt, mint aki teveszőr ruhában járt és erdei mézet evett. Pétert látom a hullámokon járva. Vértanuink fölvonulnak előttem a római cirkusz porondján és piros vérük festi biborosra látókörömet. Keresztény szüzeink előttem állnak a szüziesség megőrzésének csodáival, pl. hogy a legnagyobb erő el nem mozdíthatta helyéről, lába a földbe gyökeredett.

Ez a szentek életének csillagfénye, mely első tekintetre lelkembe világít.

És elvakulva a földöntúli fénytől, nem látom meg azt a fölségesen szép *emberi* lelket, amelyet a csodálatosságnak misztikus fátyola takar.

Nem látom meg János nagy lelkének benső lemondását, amellyel egy jogosan birt emberi életet és egy emberi életnek jogosan birt minden örömét kidobja önmagából, hogy hirdethesse Krisztusát.

Pedig ennek a benső «én»-nek levetése nagyobb áldozat, mint a pusztajárása.

A hullámokat taposó Péternél a csodát látom és nem veszem észre a hitnek és odaadásnak azt az óriási fokát, amely az egyszerű embereknél talán még hatványozottabb erővel lélekbe gyökeresedett életöztönről megfedkezve, a hullámokba veti önmagát.

Mártírjaink kiömlő vére, a kínzások utolsó jajainak felzokogása — a megcsonkított tagok és levágott fejek — a fáklya gyanánt égő emberi

test mind hozzáférhető az emberi fantáziának és megrendülve nézünk vértanuink végvonaglásaira.

Megrendítő és fönséges és gyönyörűséges a martirologia, de nincsenek benne felemlítve szenteinknek ezrei és százezrei, akik egy egész élet benső vértanuságát szenvedték át.

A vértanúhalál az egész világnak és egész életnek eldobása egy nagyszerű elhatározással és perceknek, óráknak a műve.

De lehet eldobni az életet és világot egy életen át tartó lassú meghalással.

Az ember, aki egy életen át tördeli természetének nyers hajtásait, akinek lelki élete egy életen át csak csupa gyötrődés kétségekkel, küzdelem kísértésekkel, viaskodás a benső élet problémáival, vajjon nem él vértanú életet?

Hiszen feláldozza természetét, sokszor egyéniségét, feláldozza az élet megengedett gyönyörűségeit, hogy közelebb férközhessék a lelki tökéletességhez. És ha ezt nem tudja elérni énekelve, természetes értelemben vett boldogsággal, akkor utána törtet kínlódva, gyötrődve, sírva és küzdve. Igen, átsírva és átküzdve egy egész emberi életet, lassan tördelve ki természetének alapanyagát.

Kérem hát ismételve, nem benső mártiromsága ez egy egész emberi életnek?

És elszakadni a világtól, nem egyszerre, impozáns, fönséges pillanat hősi elhatározásával, hanem lassan, hogy az életnek minden napja egy elszakadás, illetve egy sebfőlszakadás legyen.

Ma lemondani egy virágról, holnap egy ékszerről, holnapután kényelemről és mulatságaimról és azután vágyaimról, terveimről ambícióimról, míg végleg az emberi szívhez olyan erős, olyan ezer kötelékkel odafűzött másik emberi szívről. Lemondani az emberekről, a szeretetről és élni úgy, mint vendég a világban, akinek nincs otthona és nincs barátja.

Kérdjem hát harmadszor: ó, emberek, hát nem vértanúi élet ez, amelynek minden napja a jogosan birt világ egy csöppjének feláldozása?

Ez az a belső áldozat, ez az a belső mártiromság, melyet nem lát meg emberi tekintetünk a keresztény vértanuk és szüzek történetében.

A másik benyomás, amit a szentek életének olvasásakor nyerünk: a külső csoda.

Saul, aki menyeyi szózatot hall és Pállá lesz — Péter, kinek kezéről lehullik a bilincs és feltáru előtte a börtönajtó, az apostol, aki Krisztus nevében halottat támaszt és a csodáknak ezrei elragadnak és vágyat támasztanak lelkünkben a csodák világában élni.

Mintha most nem történnének csodák! Mintha a szentek életében a benső csodák nem volnának nagyobbak a külsőnél!

A lelkeknek csodás öntudatra ébredése és megtérése, az isteni gondviselés vezetése tftokzatos és biztos ösvényeken át, a lelki halottak feltámasztása ezer csodát terem a lelkek életében.

Isten csodálatosan vezérli magához a lelket, úgy, mint vezette hallható szóval Sault. A szenvedélyeknek és a testi rabság bilincseinek szét-törése egy szentáldozás után, holott éveken át e bilincsekben meddő volt a küzdés, kérdem: nem csoda-e ez? Az igazságnak hirtelen meg-látása és az elernyedtt akarat feltámadása, nincs ebben a csoda misz-teriuma?

Aki mélyen lát a lelkekben, az meglátja ott a bőséges csodaforrá-sokat. És aki a szentek életében nemcsak a külső csodát keresi, hanem azt a belső nem érzékelhető, de annál fonségesebbet, az tanulja meg-érteni igazán szentjeinknek csodás lelkivilágát.

A benső áldozatosságnak, benső vértanúságnak, benső csodáknak ez a megértése tárja fel előttünk külső megismerés helyett a szentek lélektanát.

És ugyanez a megismerés hozza velünk szorosabb összeköttetésbe a glóriás világ nagyjait. Mert akkor bennük nem egy bámulandó cso-dás alakot látunk, akit tisztelünk, de meg nem értünk, akinek közben-járásáért imádkozunk, de akit praktice követni nem tudunk, mert nincs alkalmunk kánpadra feküdni, vagy fejünket hóhérbárd alá fektetni, nincs jogunk külső csodára várni, nem élünk abban a korban, ahol pusztába vonulhatunk bójtolni és imádkozni.

Ha megismerkedünk a szentek lélektanával, akkor a vértanúság és csodálatosság elismerése és bámulata mellett, a szentnek pszihológiájába mélyedünk és az áldozatosságnak szellemét, a benső mártiromságnak számtalan lelki tényeit, az isteni kegyelem működésének természetfölötti csodáit ragadjuk ki és ezeket átültetheti lelkébe a XX-ik század em-bere is.

Megtanulva hajnalpir és csillagmécsek reszkető fénye mögött bele-nézni a mögöttük rejlő nagyobb természeti tényekbe, megtanulunk a lelki szépségek fölötti elmerengésnél is keresztülnézni az érzéki tapasztalás alá eső dolgokon és bevilágítunk a szentek lelkébe.

Ezt a bevilágítást amely tagadhatatlanul egy a természetiölöttiekre vonatkozó tudomány, nevezem a szentek lélektanának.

Lélektan, amely arany betűkkel iratott és amelynek minden gon-dolata tömjénfüst gyanánt száll az ég felé, dicsérni és dicsőíteni a nagy lelkek örök Alkotóját.

Blaskó Mária.

Az örökmécs lángjánál...

HALKAN, csendes ismétlődéssel kondult meg a távolban az esti angyali üdvözletre intő kis harang. Egy egyszerű asszonyka ült házikója előtt leányával s együtt mondták el az Ave Máriát.

Az asszonymnak szemében csillogott: az anya könnye. Fiára gondolt, ki a távolban, messze a hegyeken túl, most az Úr oltára előtt imádkozik.

És az anya szemében a büszkeség könnye csillogott; pap-fiára gondolt s oly boldog volt, hogy az most Krisztussal beszélget.

A fiú pedig a gondokkal teli lélek áhitatos imádságát rebegette a tabernákulum előtt. A pislogó, vöröses, félhomályos, kicsi méces alakokat rajzolt a szentély falára, akikben önkéntelenül szeretteire ismert.

És zokogott. Távol honától küzd, munkálkodik — otthon pedig — oly szomorúan kondul meg néha a lélekharang, oly havasan, pusztán vezet a szép fáktól megfosztott út, mert kívágták a diófasort, hogy puska-agyat készítsenek, otthon beteg valaki, otthon sír valaki néha, mert egyedül van, egészen egyedül...

De a fiú pap, a fiúnak nem lehet egy honi fenyves csendes moraja, egy honi forgószél kedves emléke elnyomó, lenyüggő hatalom, nem, a fiú Krisztusra tekint, ott a tabernákulumban, akinek papja és imádkozik.

Hiszen ez a legtitkosabb eucharisztikus hatalom: eltűnő, fájdalmas, vigasztalan pillanatoknak tavaszi napsugara, tomboló viharoknak csendesítő ereje. A világkeservek, a lelki töprengések, a gondok telében egy melegítő tűzhely, a «szeretetnek lángoló tűzhelye».

A fiú már nem zokog. Hiszen Krisztus előtt térdel, aki jóságos tekintetével oly észrevétlenül tudja néhány pillanat alatt megvigasztalni a benne bízó lelket. Krisztus az a csodálatos orvos, akihez csak el kell mennie bizalommal a léleknek, csak reá kell tekintenie és már tudja, hogyan segítsen, már is gyógyít, vigasztal.

Szegény szerencsétlen lelkek, miért is keresitek a világban vigasztalásokat, miért várjátok azt egy-egy szerető lélek jóakaratótól, miért csüggedtek el még jobban, ha nem találjátok a jóbarát vigasztalását, ha nincs a világon senki, akinek elmondhatnátok, mennyire háborog lelketek, hogy szenvedtek? Csak az örökmécs lángjának bűvkörébe kell lépnetek, csak le kell borulnotok a tabernákulum előtt, csak bizalommal reá kell tekintenetek annak Lakójára — és megtaláltátok «a teljes vigasztalás, minden megennyhülés kútforrását», feltaláltátok az egyetlen önzetlenül, állandóan, örökké segítő barátot, Krisztust.

Marianna — az ő kedves kis barátnője — talán ezer csókot is adott neki (ha nem többet) a viszontlátás nagy, nagy öröme.

Egy szóval Bözsike megjött és elkezdődtek azok a mosolygó, rózsás gondnélküli napok, melyek kicsi kis szívében már hónapokkal azelőtt olyan nagyon sokszor megjelentek.

Akkor képzeletben, most valóságban...

Bözsike indítványára szép társaság gyűlt össze M.-éknél. Csupa fiatal, csupa élet, csupa elevenség volt valamennyi.

Ott volt a «bátyus» — most végezte el a felsőbb iskolákat, — ennek egy barátja (különös fiú, vasárnaponként késni szokott az órája s hogyan, hogyan se, a szentmiséről emiatt gyakran lekésik, azt mondja, ő maga sem tehet róla). Azután Vera kisasszony, a Médi, a Jenő s talán még többen is lettek volna, ha jobban megszámoltuk volna őket.

De hát mindegy. Egy szóval ez a tekintélyes számú társaság elhatározta, hogy «valahová» ha törik, ha szakad, ők kirándulnak.

Igen, de hová?

Előkerült a kombinációba ez a hegy, ez a völgy, ez az erdő, ez a kerthelyiség, ez a ligetecske, de mert egyszerre így sok felé nem mehetett a társaság, Bözsike döntötte el a vitát.

— Menjünk el a közeli R... faluba s akkor útközben keresztül. megyünk majd egy szép erdőcskén, egy virágos mezőn, egy szépfekvésű völgyön s egyúttal a jó Istenkének is kedves dolgot cselekedhetünk, ha az ottani templomocskában elvégezzük szentgyónásunkat s holnap szép fehér lélekkel mindnyájan az édes Jézus asztalához járulunk.

No lett erre appelláció elég. Hogy hát ez így, meg úgy, ez nem «illik össze», ezt hagyjuk máskorra, ezt kerülnék ki, ezt majd meglásuk stb. stb.

Végre az idő mult, a társaság türelmetlenkedett s egy erélyes felszólalás után végre is Bözsike indítványa lett a győztes.

A társaság R... falvára ment.

Igaz ugyan, hogy a gyónást «ad acta» leszavazták. No igen! Hát vagy kirándulunk, vagy gyónunk, — ez csak természetes? Ilyenformán argumentáltak...

És különös; aní oly természetesnek látszott, hát a végén még sem lett oly nagyon «természetes».

A dolog így történt.

Bözsike vitte útközben a szót.

Megint előkerült arról a bizonyos gyónásról a szó s Bözsike igyekezett az iskolában hallottakkal előhozakodni, úgy ahogy azt tanulta, úgy ahogy azt most az alkalom megkívánta.

Igazán gyönyörűséges volt hallgatni a kis «apostolt». Ha kellett komolyan, ha kellett mosolyogva, néha kedvesen, majd erősebb hangon — úgy, ahogy azt a támadó fél lelki világa megkívánta — bizonyította igazságát.

Mikor azután már nagyon közel voltak az említett falucskához, — csodák-csodája — már több lett a «pro» és kevesebb lett a «contra» vélemény.

De hát a gyónást, azt a bizonyos gyónást, «most» még sem akarta egyik sem elvégezni. Megérkeztek a templom elé... Először a külső díszítések, a szobrok s a régi építkezési mód rendkívülisége kötötte le a figyelmet.

Azután beljebb kerültek. Benn is volt elég látni való.

A festések, az oltárképek, a templomi zászlók, mind-mind olyan dolgok, melyeket — ha már egyszer benn voltak — hát hiba lett volna figyelmen kívül hagyni.

Azután hogyan, hogyan se, egész váratlanul belép a templomba a plébános bácsi. Végig néz a kis csapaton s a sekrestyébe megy.

A kiránduló társaság ekkor már — valamicskét imádkozni — a padokban helyezkedett el.

Néhány perc múlva Bözsike kiszállt a padból.

— Kérem várjanak meg s imádkozzanak, míg szentgyónásomat elvégzem — szól s azután szép csendben, komolyan a sekrestyébe ment. Egyszerre a társaság arcára az elhatározásnak valami különös varázsa ült.

Felkel az egyik s gyónni indul. Alig hogy elvégzi, követi őt a másik. Azután a harmadik, a negyedik... valamennyi.

Az egyiknek könnyes az arca, mikor helyére jön. Szép a tekintete, nyugodt a mosolygása, ... tiszta a lelke. Még a helyén is sokáig könnyezett...

Igen! a boldogság könnyűi voltak azok...

Már elmúlt az Úrfelmutatás.

Ott van már az oltáron az Úr, hófehér színű fátyol ruhában.

Jóságos szemeit körül hordozza a hívek seregén és szeme megakad egy kis csapaton.

Feljük fordul, felismeri őket, hiszen ők tegnaptól kezdve ismét az... övéi.

Jóságos kezeit kitarja feljük és ők feléje jönnek.

Csengetyű szól s a «fehér csapat» minden egyes tagjának szívébe jött a szentségi Jézus...

Üres a templom, csend van, csak az öröklámpa fénye világít.

S csak egy valaki még, ki kezét összetéve a szentséghez előtt halkán imádkozik.

Szép ezüst érmecske van a nyakában.

Egyik felén a Szűzanya, a másik felén szent Ágnes képe.

Most imádkozza a hálaadást...

Bözsike ő... senki se zavarja!

Germania docet.

A «Germania» 1916. december 16-iki számának mellékletében «Eucharisztikus élet a Németbirodalomban» címen tanulmányt közöl és e tanulmány a fényszórók intenzív fényével világít reá a germán katolicizmus eucharisztikus szellemére. A cikk meritumát alábbiakban tesszük közzé:

A «Zentralstelle für Kirchliche Statistik in Köln», mely az 1915. évtől kezdve a gyakori áldozásról is statisztikát vezet, most bocsájtotta közre a gyakori áldozásra vonatkozó 1915. évi statisztikai adatokat. Az 1915. évben Németországban kiosztott szentáldozások száma: 234.758,673. Eme szédítő, roppant összegbe nincs beleszámítva a fronton kiosztott szentáldozások száma, ami ismét tekintélyes összeget tesz ki. A háború lezajlása után ez is nyilvánosságra fog hozatni. Miután a németországi katolikusok száma 24.115,032, átlag minden katolikusra 12 szentáldozás esik.

A következő egyházmegyékben egy-egy katolikusra átlag a következő számú szentáldozás esik:

A fuldai egyházmegyében	16·2 szentáldozás
A trieri	«	15·4 «
A münsteri	«	14·4 «
Az osnabrückeri	«	14·3 «
A kölni	«	13·4 «
A strassburgi	«	9·7 «
A breslaueri	«	7·3 «
A müncheni	«	7·1 «
A bambergi	«	2·6 «
A száz ap. vikáriátusban	1·8 «

Ezen egyenlőtlenség az egyházmegyéknek sajátos természetéből, népüknek vallási összetételéből folyik.

A szentáldozások átlagos száma minden egyházmegyében évről-évre emelkedik és az utolsó 4—5 év alatt mindenütt két-négyszeresre emelkedett. Élénken illusztrálja ezt az alábbi táblázat:

München-Freisingi egyházmegye:

1911. ... 4.831.498 szentáldozás 1915. ... 8.184.554 szentáldozás.

Augsburgi egyházmegye:

1911. ... 6.987.321 szentáldozás 1915. ... 7.087.409 szentáldozás.

Passaui egyházmegye:

1911. ... 2.674.640 szentáldozás 1915. ... 4.087.971 szentáldozás.

Regensburgi egyházmegye:

1911. ... 4.734.346 szentáldozás 1915. ... 9.479.447 szentáldozás.

Speyeri egyházmegye:

1911. ... 2.196.748 szentáldozás 1915. ... 4.293.757 szentáldozás.

Würzburgi egyházmegye:

1912. ... 3.688.214 szentáldozás 1915. ... 6.376.557 szentáldozás.

A berlini állapotokat, melyek érdeklődésre első sorban tarthatnak számot, következő számok mutatják:

1910. ... 899.217 szentáldozás 1913. ... 1,794.294 szentáldozás.

1911. ... 1,273.364 „ 1914. ... 2,146.742 „

1912. ... 1,533.609 „ 1915. ... 2,596.437 „

E tekintélyes, impozáns számok egyfelől hangosan dokumentálják, hogy X. Piusnak nagy reformgondolata nem tartozik az álmok és utopiák közé, másfelől vigasztaló tanulsággal szolgálnak: egy népen, mely ekkora eucharisztikus seregeket tud fölvonultatni, a pokol kapui sem fognak erőt vehetni.

Vajjon hol tartunk mi? Mily érdemes volna tudni, hanyadán vagyunk! *Nem kellene-e nálunk is a «Zentralstelle für Kirchliche Statistik» mintájára ily központot létesíteni?* És nem lehetne-e a budapesti országos Oltáregyesület kebelében ily központot szervezni? Germania docet!

H. R.

Megújulnak Benne mindenek.

HAJNALPIR derengett a város felett, mikor hosszú sereg katona vonult ki a gyakorlótérre. Hangzik a vezényszó, melyet az altisztek továbbítanak. Egyszerre megszólal a közelben egy kis csengő édes hangja. Megáll a kapitány, kirántja kardját s harsány hangon vezényel: «Vigyázz! Állj!» Megáll a sereg. Villámgyorsan történik minden. «Térdre! Imához!» Már előttük megy a lelkiatya egy katona kíséretében s viszi az Oltáriszentséget egy beteg katonához. A kapitány feszesen tiszteleg, a sereg mozdulatlan. A síri csendben csak a csengő szava beszél csodálatos hangon a katonák szívéhez:

«Békés időben, jólét közepette is közöttetek voltam, de ti nem ismertetek engem. Minden mással törődtek, csak velem nem. A világ javaiban kerestétek a boldogságot, de minél jobban töltöttétek meg azzal szíveteket, annál üresebbnek éreztétek azt. Szóltam hozzátok a harang ércszavával, de süket fülekre találtam. Minden szeretetemet próbára tettem, hogy közel vonjalak magamhoz, de mindig távolabb mentetek tőlem. Nem maradt más hátra, minthogy szeretetem napját felhővel vonjam be; elszakítsalak mindattól, mihez rendetlen szeretettel ragaszkodtatok; jólét helyett szenvedéssel próbáljalak meg. S a próba használt!... Most meghalljátok egy kis csengő szavát is, megértitek beszédét s porba hulltok. Az előtt, kinek jöveteletét hirdeti. Megtanítottalak benneteket arra, hogy két nagy napot ismer minden ember élete. Az egyik az a nagy nap, midőn az oltár előtt térdel s a szent áldozásban mondja: «Édes Jézus, szállj le hozzám!» A másik pedig az, mikor élte alkonyán Jézus szólítja: «Gyermekem, szállj fel hozzám!»

Amit eddig sok-sok beszéd, kongresszus nem tudott elérni, azt talán a háború megadja a világnak, t. i. az eucharisztikus férfivilágot. Eddig majdnem kizárólag csak a női nem értette meg az evangélium hívását a mennyei lakomához, mert gyöngéd lelkülete szinte disponálta reá, de a férfiak nagyon is a «mentegetődzők» vagy inkább «nemtörődők» osztályához tartoztak. Mikor azonban a háború rémtettei, szenvedései között újra megízlelik az angyalok kenyerét s szívükbe visszatér a gyermekkori szent áldozások után érzett béke és nyugalom, akkor egyidejűleg szent elhatározás ébred bennük, hogy minél többször ehessék e boldogság kenyerét. Erről tanúskodnak a harctérről hazajövő katonák, kik otthonukban is példás buzgósággal ismétlik meg a szentségek vételét. Hogy azonban ez ne legyen csupán muló tünemény, hanem állandó valóság, arról már nekünk kell gonoszkodni. Most, mikor a béke oly várva várt vendég minden házban, most kellene közös elhatározással megállapítani, hogy ha a béke csakugyan beköszönt hozzánk, első dolgunk lesz

közös hálaadó szent áldozást végezni, melyen az összes hadra kelt katonák részt vesznek s ugyanakkor közösen megígérik, hogy ezt a «béke-
napon» minden évben megismétlik. Nem hiszem, hogy ez keresztülvihe-
tetlen. A katonákban megvan most a lelki készség s ha egyikben-másik-
ban hiányoznék is, könnyen felébreszthető. Csak adjuk meg az alkalmat
reá s kis buzditással hívjuk meg őket s a mennyei Király vendégségé-
ről egy sem marad távol. Ha munkálkodásunkat siker koronázza, amit
remélnünk szabad és kell is, akkor a lelki megújulás nagy korszaka
fogja követni az anyagi rombolás nagy háborúját. *Kozelka Jenő.*

I R O D A L O M

A harangok. Országszerte szedik le a harangokat a tornyokból, elviszik őket, hogy ők is hadd szolgálják a hazát, hadd hozzák közelebb a várva várt békét. Ez alkalomból Bartalos Gyula dr. érdekes versfüzetest írt, amelyben meghatóan búcsuzik el a hadba távozó harangjainktól. «A harangok beszéde», «Ave, Salve!», «Őrszemek», «Sursum corda», «Jézus heroldjai», «Menyegzőre hívók» és «Békehirdetők» a címei az élvezetes, tanulságosan gördülő szép verseknek. Bartalos Gyulának «A harangok» című, stilizált címlappal ékesített, mindenkinek érdekes szép füzetje 20 fillérért rendelhető meg Egerben, az érseki liceumi nyomdában. Tömeges rendelésnél 200% árkedvezmény.

O L T Á R E G Y L E T I É L E T.

«Szomjúhozom». Haldoklásában mondta ezt és ahogyan mondta, az olyan szivetmarkoló volt, hogy ellágyult tőle a hóhérok szive és egyikük ecetes szivacsot emelt láztól cserepes ajkaihoz.

Szomjúhozom — mondotta a keresztre hajolva. És most kifosztott, üszkös házára borulva azt látszik mondani: A madaraknak fészkeik vannak, a rókáknak barlangjaik, az Emberfiának pedig nincs, hol fejét lehajtsa. És ahogyan ezt

mondja és ahogyan két szemét a romokon jártatja, olyan szomorú ez és oly szivettépő.

És ime, ez nem is költemény, hanem próza és rideg valóság. Ime egy levél:

«Erdély katolikus vidéke elpusztult, népe földönfutóvá lett, a templomok kirabolva, — mint értesülünk, legnagyobbbrészt a fehérneműeket vitte el a betörők gonosz keze. — Segítsük Erdély templomait bármily csekély mennyiségű

fehérneművel. A szentségi Jézus kér mindenkitől. A kegyes adományokat ily címre kérjük küldeni: Soóthy Gyula prelátus-kanonok, oltáregyleti igazgató Gyulafehérvár.

Eddig a levél. És most eszünkbe jut a szivettépő hang: Szomjuhozom! E hangtól bársonnyá lágyult a katona kőből való szive. És most maradhat-e egyetlen szív is közömbösnek és kőből valónak?

*

Breyer István apát. Breyer István dr. kultuszminiszteri osztálytanácsost, a Maria Reparatrix-zárdának 1905—1907-ig lelkészét és az Örökimádás lapnak hajdan szerkesztőjét a király a Szent Keresztől nevezett mágocsi címzetes apáttá nevezte ki.

Az eszményi embernek, a páratlan munkaerőnek és eucharisztikus lelkületű egyházi férfiúnak az apátság címével és szimbolumaival való e kitüntetés egyházmegyeszerte élénk örömet kelt. És lapunk, melynek dűlőin hajdan az ő tolla szántott, tisztelettel siet őt köszönteni és apáti méltóságához gratulálni.

Budapesti országos központ.

Február 2-án: Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén szentmisék: 6, 7, 8, 9, 10, 11 és 1/212 órákor, a 7 órai szentmise előtt gyertyaszentelés.

Február 3-án: a Balázs-áldás csak egyszer és pedig a 7 órai szentmise után fog kiosztatni.

Február 11-én az Oltáregyesület közös istentisztelete: reggel 8 órákor szentmise közös szentáldozás-

sal, d. u. 1/46-kor szentbeszéd és ünnepies áldás.

A hamvazó szerda előtti három napon, azaz február 18., 19. és 20-án szentségimádással egybekötött úgynevezett negyvenórai ájtatosság. Mindennap egész délelőtt szentmisék, este 1/46 órákor szentbeszéd és ünnepélyes áldás. Kedden, 20-án befejező ájtatosság következő programmal: rendes időben szentbeszéd litániával és szentséges körmenettel, majd hálaadó «Te Deum»-mal.

Nagybőjt alatt minden szerdán d. u. 1/46 órákor áldás előtt szentbeszéd, kivéve a hamvazó szerdát és a nagy hét szerdáját.

Február 12-én d. u. 4 órákor választmányi ülés.

Február 19-én d. u. 4 órákor terjesztőnöi ülés.

Március hó minden estjén a szentséges áldás előtt szent József litániája mondatik el a hónap nagy szentjének tiszteletére.

Választmányi ülés. A budapesti országos központi Oltáregyesület választmánya f. évi január hó 15-én d. u. 4 órákor ülést tartott. Jelen voltak dr. Mészáros János m. kir. udvari és várplébános, ügyvezető-igazgató, özv. örgróf Pallavicini Edéné elnöknő, a Maria Reparatrix-zárda főnöknője, mint társelnöknő, Kiss Aladárné alelnöknő, a zárdatitkárnő, mint jegyzőkönyvvezető, herceg Hohenlohe Klodvigné, gróf Cziráky Lujza, Felmayer Vilma, özv. Návay Kálmánné, Kócsy Jánosné v. tagok és Horváth Rezső szerkesztő, lelkész.

Elnöklő ügyvezető-igazgató az ülést annak hangsúlyozásával nyitja meg, hogy az új esztendőben új lendülettel kell céljaink eléréséhez hozzájárulnunk. Szeretnénk hinni — úgymond — hogy ez az esztendő a béke esztendeje lesz. A békekilátások most ugyan elhomályosultak, ám az Úr előtt semmi sem lehetetlen. Az Oltáregyesület tartson ki a buzgalomban és az imában.

Ügyvezető-igazgató bemutatja Soóthy Gyula prelátus-kanonok gyulafehérvári oltáregyesületi igazgató levelét, melyben a magyarországi oltáregyesületi tagoktól Erdély kifosztott templomai számára fehérneműt kér. A kérelmet a választmány a legmelegebb rokonszenvvel fogadta. Határozatba megy, hogy a központi Oltáregyesület sürgősen segítségére siet az erdélyi templomoknak és nagyobb mennyiségű fehérneműt küld. A szállítás mikéntjéről élénk eszmecsere indul meg a tagok között.

Miklóssy István hajdudorogi megyéspüspök úr Óméltósága az Örökimádás és a Jézusom Örömom lapokat körlevelében meleg hangon ajánlotta.

Izabella kir. hercegnő évi adományként az Oltáregyesületnek 100, az Oltáregyesület kisegítő hadikórházának 500 koronát adományozott, ami hódolatteljes halálával vétetik tudomásul. Hideghéti Bittera Zoltánné terjesztőnek egyhangúlag bevásztatik.

Ügyvezető-igazgató jelenti, hogy a szent Alajos-társulat Budapest templomaiban béke triduumokat rendez. E triduumokban szóló is szerepet vállalt s ezt az Oltáregyesületnek Budapest plébániáin való terjesztésére kívánja fölhasználni. A választmány köszönettel veszi ezt tudomásul.

A választmányi ülés a szokásos imával záródott.

Novena. Az Örökimádás-templom engesztelő kilencede január 20-án vette kezdetét. Ez alkalommal gróf Mikes János szombathelyi megyéspüspök úr Óméltósága mondott szentbeszédet, melyben ezzel a témával foglalkozott: a szenvedés misztérium, a szenvedés reveláció. A nagyhatású, klasszikus beszédet ünnepélyes litánia követte, melyet a megyéspüspök tartott díszes asszisztenciával.

A novena szentbeszédeit P. Fiedler Lipót S. J. tartotta. Az Úr Jézusnak szeretete és kiengesztelésének nemes ambíciója minden alkalommal nagy közönséget vonzott az Örökimádás ívei alá. P. Fiedlernek őszinte egyszerűtől sugárzó, lendületes beszédei mély hatást keltenek. A novena alkalmából a 9 órai engesztelő szentmisét dr. Szuchy Béla pápai kamarás, ny. akadémiai tanár tartotta. A triduum utolsó napján az ünnepélyes nagymisét dr. Hanauer Á. István apát, a budai szent Imre-kollégium igazgatója celebrálta.

KIMUTATÁS.

(Folytatás.)

1916. november hóban befolyt adományok: Szilágyi Lajosné terjesztőnő által: özv. Tarninger Józsefné 3 K, Tretter Magdolna 3 K, Tarninger Ferenc 2 K, Szilágyi Lajos 2 K, Szilágyi Lajosné 2 K, Visnovszky Mátyásné 1 K, Amszter Éva 2 K, Austätter Erzsébet 2 K, Barth Magdolna 2 K, Braisach Magdolna 2 K, Gäber Magdolna 2 K, Gehrum Borbála 2 K, Gehrum Cecília 2 K, Gehrum Katalin 2 K, Grosz Anna 2 K, Haag Mária 2 K, Lafferthon Magdolna 2 K, Lafferthon Cecília 2 K, Müller Erzsébet 2 K, Penz Erzsébet 2 K, Retz Teréz 2 K, Retz Cecília 2 K, Retz Anna 2 K, Ritter Erzsébet 2 K, Szöllösy Katalin 2 K, Szöllösy Magdolna 2 K, Szöllösy Teréz 2 K, Tretter György 2 K, Tretter Györgyné 2 K, Wéber Julianna 2 K, Wágner Teréz 2 K, Bischof Teréz 4 K, Austätter Borbála 1 K, Bauer Julianna 1 K, Bauer Erzsébet 1 K, Durlach Klára 1 K, Haderspeck Erzsébet 1 K, Müller Róza 1 K, Penz Zsuzsanna 1 K, Pavlovsky Katalin 1 K, Rosenfeld Erzsébet 1 K, Svaton Erzsébet 1 K, Svaton Katalin 1 K, Stelker Magdolna 2 K, Schäffer Teréz 60 fillér, Adelhardt Borbála 50 fillér, Adelhardt Katalin 50 fillér, Wechselberger Nándor 40 fillér, Wechselberger Magdolna 40 fillér, Wechselberger Katalin 40 fillér, összesen 82.80 K; özv. Weisz Gyuláné terjesztőnő által: Krisztián Józsefné 24 fillér, Orlik Józsefné 24 fillér, Kósa Károlyné 1 K, Glavati Jánosné 24 fillér, összesen 1.72 K; Tausch Hermin terjesztőnő által: Szontagh Sándorné 10 K, Pittfor Jánosné 24 fillér, ifj. Polcz József 24 fillér, Polcz Józsefné 24 fillér, Némethy Ervinke 1 K, Józsa Mártonné 2 K, Juhász Józsefné 2 K, Tausch Hermin 2 K, özv. Sirnay Jánosné 4 K, Tóth Jánosné 10 K, Szelke Árpádné 5 K, özv. Matheidesz Jánosné 10 K, összesen 46.72 K; Laub Jánosné terjesztőnő által: dr. Botzenhardt 6 K, Schäffer Istvánné 6 K, Gigler István 2 K, Diner Benedekné 2 K, Bauer Ita 2 K, özv. Gebhardt Rezsőné 6 K, összesen 24 K; Gervay Lujza terjesztőnő által: özv. Lubinszky Györgyné 2 K, Schauschek Matild 2 K, dr. Emmer Kornelné 24 K, özv. Áldási Antalné 4 K, Gervay Luiza 2 K, Schumy Rezsőné 5 K, özv. Venczely Mihályné 4 K, Zwirrer Ferencné 20 K, Zimka Gergely 1 K, Bozor Borbála 1 K, Lustig Borbála 24 fillér, dr. Kakucsy Györgyné 4 K, összesen 69.24 K; dr. Schermann Istvánné 6 K, özv. Koch Antalné 4 K, Vingai tagok 10.30 K, Prohászka Gáspárné 1 K, Szalath Jozefin 2 K, Ovgóvár Jánosné 1 K, Zsiga Andrásné 1 K, Zsiga Mária 1 K, Balatonedericsi tagok 20 K, dr. Cserey Adolfné 5 K, Szentbalázi tagok 21.08 K, Stefancsik Aranka 1 K, Székely Miklósné 2 K, Tamás Mária 4 K, Solymosi Janka 2 K, Szmida Pálné 2 K, Kubesch Katalin 2 K, Felsőszkói tagok 70 K, Jobbágyi tagok 10 K, Szetei tagok 23 K, Piznár Ferencné 4 K, Szabó Juliska 1 K, Horváth Ilona 24 fillér, Bodis Juliska 40 fillér, Szaklaida Erzsébet 1 K, Kretschmer Karolin 4 K, Kucsera Lujza 30 fillér, Spanyolovszky Amália 40 fillér, Ullmann Jolán 1 K, Koskai Anna 1 K, Arányi Erzsébet 6 K, Brandstätter Mária 2 K, Lénard Katalin 1 K, Szabó Mária 1 K, Emerich Gottfriedné 4 K. Csiffári tagok 35.80 K, özv. Richter Nándorné 1 K, Bittingné 2 K, Ohnmacht Anna 2 K, Barscsekei tagok 63 K, Rössler Vilmosné 2 K, Rocska Mária 2 K, gróf Cziráky Lujza 4 K, gróf Csekonics Endréné 40 K, özv. Kenessy Gézné 2 K, Divékrudnói tagok 1.80 K, Melchart Pálné 7 K, Nyirábrányi tagok 23.74 K, Deméndi tagok 20 K, Bakabányai tagok 15 K, Bajmóczi esperesi terület tagjai 13 K, özv. gróf Wenckheim Frigyesné 100 K, Krencsik Róza 4 K, Csaplár Katalin 2 K, Csaplár Teréz 2 K, Nagy Jánosné 2 K, Nagy Erzi 1 K, Néveri Mária 2 K, Holly Emma 1 K, Bény Erzsébet 2 K, Horváth Ilona

